

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ
МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД
І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
І Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

**18-19 березня 2021 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей
І Всеукраїнської науково-практичної
конференції

*18–19 березня 2021 року
м. Одеса*

Одеса
«Астропринт»
2021

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

Координатор проєкту **О. В. Ткачук**

Упорядники, відповідальні секретарі:
кандидат педагогічних наук, доцент **О. В. Ткачук**;
старший викладач **Т. С. Штикало**

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 12 від 31 травня 2021 р.*)

Д28 **Декоративно-прикладне мистецтво в національній системі**
художньо-педагогічної освіти: сучасний досвід і перспективи : тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції (18–19 березня 2021 р., м. Одеса) / коорд. проєкту О. В. Ткачук ; упоряд., відп. секр. : О. В. Ткачук, Т. С. Штикало ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». — Одеса : Астропринт, 2021. — 92 с.

ISBN 978–966–927–738–1

У виданні представлено тези I Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 18–19 березня 2021 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітників, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

УДК 745/749:37(477)(062.552)

ISBN 978–966–927–738–1

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

Басанець Лука Валерійович,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва, Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України
bassa.net@ukr.net

Маслова Тетяна Миколаївна,

викладач кафедри образотворчого мистецтва, Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України
tanikaoil@gmail.com

ВИЗНАЧЕННЯ ТИПІВ ХУДОЖНЬОЇ УМОВНОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЖИВОПИСУ»

Ключові слова: художня умовність, типи художньої умовності, живопис.

Знайомство з теоретичними тлумаченнями поняття «умовність» відбувається через аналіз різних словникових видань, адже тлумачення умовності відбувається по-різному, інтерпретується по-різному, зберігаючи в основі трактувань незаперечність основних правил, пізнати і засвоїти які можна лише методом порівняння текстових варіацій. Перш ніж торкнутися інформації щодо особливостей художньої умовності в галузі живопису, необхідно забезпечити здобувачів знаннями щодо основних принципів «умовності», а саме — трьох її типів, де сконцентровані важливі морфологічні ознаки.

Перший тип умовності стосується видової специфіки мистецтва, яка обумовлена властивістю матеріалу творення, і не лише тісно пов'язаний з самим матеріалом, а й підпорядковується його фізичним і естетичним якостям. Без них художні твори не можуть бути створеними.

Другий тип — такий, де ознаки художньої умовності характерні не для всіх мистецтв, а являють собою канонізацію сукупностей художніх характеристик минулих епох; володіють здатністю висвітлювання ідей конкретного історичного періоду. На нього активно впливають етнонаціональні традиції: народна обрядовість, особливості міфології, етичність і естетичність уявлень. До другого типу умовності також належить поєднання культурних здобутків окремих часів, держав, регіонів і створення тим самим нового об'єкта мистецтва (еклектика, еклектизм).

Третій тип умовності — це все, що створюється авторською силою художника: його художнім баченням, вибором художніх прийомів, здатністю визначити свої параметри умовності тощо. Виявлення третього типу умовності найбільш різноманітні. Вони можуть віддзеркалювати будь-яку метафоричність, асоціативність, експресію, переосмислення як форм життя, так і їх впливів на свідомість людей зі здатністю формувати нові уявлення, образи і символи.

Користуючись складовими першого типу умовності, живописець володіє максимальною кількістю художніх можливостей: широким спектром кольорового моделювання, ефектним потенціалом світла, синтезом жанрів, прийомів і стилістик, безмежною варіативністю формоутворення. Сума цих показників не лише збагачує сутність умовності в образних характеристиках або в процесі пізнання змістовних інформацій, а й головує у первісних враженнях зорового й емоційного сприйняття живописного твору, виявляючи його формальні ознаки. Шлях вивчення художньої умовності бере свій початок від загальних ознак першого типу. Тут діють добре вивчені теоретичні положення, які завдяки своїм художнім можливостям сформувавши здатність глядачів сприймати зображення з певними психо-емоційними відчуттями, до котрих належним чином відносимо духовні і душевні переживання з пануючою емпірикою гостро-чуттєвих переживань. У сприйнятті живописного твору первісну роль відіграють прикмети класичного набору: колір і колорит, світло і тінь, простір і об'єм, пряма або зворотна перспективи, повітряне середовище, штучно створених професійним умінням автора на двомірній площині художньої основи в тісному єднанні з його фантазією, особистим, суб'єктивним, сприйняттям оточуючого світу. Від того, з яким умінням автор використовує вищезначений набір засобів задля появи візуального образу, і залежать сюжетно-тематична ясність живописної оповіді й сила емоційної відповіді глядача.